

## İSKÂN MUAFİYETLERİ NİZAMNAMESİ

**Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi :27.12.1934, No : 2/1777**  
**Dayandığı Kanunun Tarihi :14.6.1934, No : 2510**  
**Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi :5.1.1935, No : 2898**  
**Yayımlandığı Düsturun Tertibi :3, Cildi: 16, S. 367**

### I

#### *Muhacir pasaportu ve vizesi*

**Madde 1** – Türkiye konsolosları, Dahiliye Vekaletinin kabulüne muvafakat ettiği muhacirlere buldukları mahal Hükümetince pasaport verildiği takdirde bu pasaportları pulsuz ve harcsız vize edecekleri gibi mahalli Hükümeti pasaport vermeğe muvafakat etmediği halde Türkiye konsolosları bu gibilere harcsız ve pulsuz muhacir vesikası ve eşya ve hayvanları için de aynı suretle harcsız ve pulsuz vesika verirler.

**Madde 2** – Konsoloslar, muhacir vizesi veya vesikası vermek için Dahiliye vekaletinden gösterilen şartlardan başka şartlar aramazlar.

**Madde 3** – Türkiye'de Hükümetten hiç bir iskan yardımı istememek şartıyla gelmek isteyen ve bu yolda yazılı senet veren ve vaktü hali de yardıma muhtaç olmadığını gösteren Türk ırkına mensup kimselere Dahiliye Vekaletinden muvafakat cevabı almadan da Türk konsolosları muhacir vesikası veya vizesi verebilirler.

Bu suretle gelen muhacirler yalnız İskan Kanunu muafiyetlerinden istifade ederler. Hükümetten iskan yardımı istiyemezler.

**Madde 4** – Türk soyundan olmayıpta Türk kültürüne bağlı bulunanlar, Hükümetten yardım istememeyi taahhüt de etse ve vaktü halleri yerinde de olsa Dahiliye Vekaletinden muvafakat cevabı alınmadıkça ve yurt tutacağı yer gösterilmedikçe konsoloslukca kendilerine muhacir vesikası verilemez ve pasaportları vize edilemez.

**Madde 5** – Hükümetten tam iskan veya yalnız toprak ve ev yeri almak üzere iskan yardımı isteyen Türklere ve Türk kültürüne bağlı olanlara, Dahiliye Vekaletinin muvafakat cevabı olmadıkça ve iskan yerleri gösterilmedikçe muhacir vesikası ve vizesi ve eşya ve hayvan vesikası verilemez.

**Madde 6** – Dahiliye Vekaletinden kabulleri hakkında muvafakat cevabı verilip iskan yerleri gösterilen muhacirlere ister tek, ister toplu olsunlar, konsoloslarca muhacir vesikası veya vizesi verilince hareketleri günü derhal Dahiliye Vekaletine ve muhacirlerin çıkacakları ilk iskele veya istasyonun bulunduğu mahal kaymakamlığına ve iskan yeri kaymakamlığına bildirecektir.

**Madde 7** – Türkiye konsolosları, gerek ayrı, gerek toplu gelmek isteyen muhacirlere en çok kolaylık gösterecekleri gibi bunlar hakkında bulunlukları mahallin hükümetince de en çok kolaylık gösterilmesi için teşebbüslerde bulunacaklar ve vapurlara ve trenlere bindirmekte ve yer buldurmakta ve eşya ve hayvanlarını yerleştirmekte ve fazla eşyalarını sattırmakta büyük kolaylıklar teminine çalışacaklar ve muhacirlerin Türkiyede müstahsil vaziyetine girebilmeleri için kendi ziraat ve sanatlarına lazım olan alat ve edevat ve hayvanatı elden çıkarmayıp birlikte getirmeğe teşvik ve bunun çarelerini temin için uğraşacaklardır.

*Muhacir ve mültecilerin muafiyetlerden istifadeleri*

**Madde 8** – Muhacirler sınırlardan girdikleri veya nakliye vasıtalarından ilk çıktıkları yerdeki büyük mülkiye memuruna, bir hafta içinde müracaat ederek bir tabiiyet beyannamesi imzalayıp muhacir kağıdı almağa mecburdurlar.

Muhacir kağıdı alan her muhacir, İskan Kanununda muhacirler hakkında yazılı bütün muafiyet ve haklardan istifade ederler.

**Madde 9** – Türk kültürüne bağlı olmıyanlara, anarşistlere, casuslara, göçebe çingenelere, memleket dışına çıkarılmış olanlara muhacir kağıdı verilemez.

**Madde 10** – Muhacir kağıdı verilen muhacirler, sıhhi muayeneye tabi tutulurlar. Sıhhi muayene meccanı olup o yerin Hükümet doktoru veya Sıhhat Vekaletinin göstereceği doktor tarafından ve muhacir doktoru olan yerde bu doktor tarafından yapılır.

Muhacirler, sıhhi muayene görmedikçe -serbest iskan isteseler dahi - bir yere sevk olunamazlar.

Muayene neticesinde bulaşık hasta oldukları anlaşılanlar, Hükümet veya idarei hususiye veya belediye hastahanelerine gönderilip oralarda meccanen tedavi olunurlar.

Tedaviden sonra iskan yerlerine gönderilirler.

**Madde 11** – Muhacir kağıdı alan muhacirler, bir yıl içinde kendilerini nüfus kütüklerine yazdırmak için müracaata mecburdurlar. Bir yıl içinde kendini nüfusa yazdırmıyan muhacirlerden muhacir kağıtları geri alınır ve bunlar askerlik muafiyetinden istifade edemezler.

**Madde 12** – Mülteciler ancak tabiiyet beyannamesi imzalayarak muhacir kağıdı almakla muhacir sıfatını kazanırlar. Muhacir kağıdı almayan mülteciler, İskan Kanununun muhacirler hakkındaki muafiyet ve haklarından istifade edemezler.

**Madde 13** – 9 uncu maddede yazılı mani sebepler bulunmıyan mülteciler, Türkiye'ye geldikleri tarihten itibaren iki yıl içinde tabiiyet beyannamesi imzalayıp muhacir kağıdı almak hakkına maliktirler. Bu beyannameyi Türkiye'ye geldikleri tarihten itibaren bir yıl içinde imzalayıp muhacir kağıdı alarak kendilerini nüfus kütüğüne yazdıranlar, hem askerlik muafiyetinden, hem de muhacirliğin diğer hak ve muafiyetlerinden istifade ederler. Bu muameleyi bir yıl geçtikten sonra yaptırnanlar askerlik muafiyetinden istifade edemeyip yalnız muhacirliğin diğer hak ve muafiyetlerinden istifade ederler. İki yıl geçtikten sonra müracaat edenler hiç bir hak ve muafiyetten istifade edemezler ve Türk vatandaşlığına ancak Türk Vatandaşlığı Kanunu hükümleri dairesinde girebilirler.

Bu gibiler hakkında muhacir kağıdı alıncaya veya Türk vatandaşlığına girinceye kadar ecnebi muamelesi yapılır.

**Madde 14** – Muntazam pasaportla ve ecnebi sıfatiyle Türkiye'ye gelmiş olupta Türkiye'de yerleşmek arzusunu gösteren Türk ırkıdan olan veya Türk kültürüne bağlı bulunan kimseler, 9 uncu maddede yazılı mani hallerden biri yoksa ve Dahiliye Vekaletince muvafık görülüyorsa tabiiyet beyannamesi imzalayarak muhacir kağıdı alabilirler ve muhacir hak ve muafiyetlerinden istifade ederler.

**Madde 15** – Muhacirlerden ve mültecilerden alınacak imzalı tabiiyet beyannameleri, bir hafta içinde Dahiliye Vekaletine gönderilir. Vekalet bunların üzerine tabiiyete alınma muamelelerini takip ve ikmal ettirir ve ikmalinde muhacirleri bir emirname ile yerleştikleri yer nüfus kütüklerine yazdırır.

Nüfus kütüklerine yazılan muhacirlerden muhacir kağıdı geri alınarak kendilerine pilsuz nüfus cüzdanı verilir.

**Madde 16** – Türkiye'nin terkettiği topraklarda sakin olupta hakkı hıyarını Türkiye lehine kullanarak Türk tabiiyetini muhafaza eden veya terk edilen topraklar halkından olup başka bir ecnebi memlekette tevattun etmekle beraber Türk tabiiyetini taşıyan, Türk ırk ve Türk kültürüne bağlı olanlar, Türkiye'de yurt tutmak maksadiyle geldiklerinde muhacir olarak kabul olunurlar. Bunlar da muhacirlere ait her türlü hak ve muafiyetlerden istifade ederler. Bunların tabiiyet beyannamesi imzalamalarına lüzum olmayıp yalnız diğer muhacirler gibi muhacir kağıdı almağa mecburdurlar.

**Madde 17** – Hükümetten iskan veya iskan yardımı istiyen muhacirler, Hükümetin gösterdiği yere gitmeğe ve Hükümetin gösterdiği yerlerde oturmağa ve verdiği toprakları almağa mecburdur. Bu mecburiyeti yapmayanlar iskan hakkından istifade edemezler.

**Madde 18** – Hükümetten iskan veya iskan yardım talebi, ancak Türkiye'ye girdiği tarihten başlamak üzere iki yıl içinde yapılabilir.

İki yıl geçtikten sonra vukubulan talepler dinlenemez.

**Madde 19** – İskan talebi, tabiiyet beyannamesi verirken bu beyannameye yazmakla veya yerleşilen yerde vali veya kaymakama ağızla veya yazı ile müracaat edilerek muhacir defterine iskan talebini yazdırmakla yapılır. Bu müracaatı muhacir kağıdına veya hüviyet cüzdanına kaydedilir.

**Madde 20** – İskan talebi vuku bulunca bu talebin vukuundan itibaren üç ay içinde iskan işinin bitirilmiş olması mecburidir. Bu iskana, imkan yoksa mümkün olmadığı on gün içinde talebi edene ve Vekaletle bildirilecektir.

**Madde 21** – Tabiiyet beyannamesini imzalayıp muhacir kağıdı aldıktan sonra ecnebi tabiiyeti iddiasında bulunanlardan muhacir kağıdı geri alınır ve kendileri memlekettten çıkarılır.

Tabiiyete alınma muamelesi ikmal edilmiş olursa o vakit usulen tabiiyetten çıkarılırlar.

### III

#### *Gümrük muafiyetlerinin tatbik suretleri*

**Madde 22** – Muhacir ve mültecilerin kanununun 31 ve 32 nci maddeleri mucibince gümrük muafiyetinden istifade edebilmeleri için muhacir kağıdından maada mahallin vali veya kaymakamlığınca bir de (Gümrük muafiyet kağıdı) tanzimi mecburidir.

Muafiyet kağıdı gümrük dairesine gelmiş olan muhacir ve mültecinin kanununun 31 inci maddesine dahil eşyası ve hayvanları başka bir muameleye tabi tutulmaksızın gümrükçe derhal serbest bırakılır.

Ancak 31 inci maddede gösterilen miktarları tecavüz eden eşya ve hayvanlar ile 32 nci madde hükümlerine dahil eşya ve hayvanlar için ayrıca bir de ithalat beyannamesi vererek muamelelerini ikmal ettirmek ve gümrük resmini ödemek icap eder.

**Madde 23** – Gümrük daireleri muafiyet kağıdı kendisine gelmiş olan muhacirlerin ve mültecilerin eşya ve hayvanlarını süratle ve diğerlerine tercihan çıkarmağa ve azami kolaylık göstermeğe mecburdurlar.

**Madde 24** – Muafiyete dahil eşyaları ve hayvanları tayin ve takdir etmek vazife ve mesuliyeti (Muafiyet kağıdı) veren makamlara aittir.

**Madde 25** – (Gümrük muafiyet kağıdı) verebilmek için muhacirin ve mültecinin evvela muhacir kağıdı veya nüfus kağıdı almış bulunması ve aşağıdaki memur veya heyetlerden alınmış bir veya bir kaç vesika göstermesi lazımdır:

A – Hariçten muhacir sevkine memur zat veya heyetlerden;

B – Mahalli Türk konsolosluklarından;

C – Hareket ettikleri mahallerde, A ve B fıkralarında yazılı memurlar bulunmadığı takdirde mahalli islam cemaatinden;

Ç – Türk veya müslüman olan muhtar ve ihtiyar heyetlerinden.

Bu dört yerin birinden veya bir kaçından alınmış bir veya bir kaç eşya ve hayvan vesikası gösteremiyen veya gösterdiği vesikaların sıhhatinden veya muhteviyatından şüphe edilen muhacir ve mültecilerden 26 ncı maddede yazılı (eşya ve hayvan beyannamesi) alınır.

İşbu vesikalar eşya ve hayvanların cinsini, nevini ve miktarını göstermekle beraber vesika sahibinin malı bulunduğunu ve ticaret eşyası ve ötedenberi satagelmekte olduğu ticaret mallardan bulunduğunu ve mevcut nakit ve satılan menkul ve gayrimenkul mallar mukabili ise Türkiye’de meşgul olacağı sanat ve meslek şubesi için tedarik edilmiş eşya bulunduğunu sarahatle göstermelidir.

**Madde 26** – Eşyaları ve hayvanları için geçen maddede gösterilen vesikalardan birini ibraz etmiyen veya vesikalarından şüphe edilen muhacir ve mültecilerden alınacak (eşya ve hayvan beyannamesi) aşağıdaki malûmatı ve imzaları ihtiva edecektir:

A – Getirilen eşya ve hayvanların cinsi, nev'i ve miktarı,

B – Eşya ve hayvanların kime ait olduğu sarahati,

C – Eşya tüccar malı ise ötedenberi satagelmekte bulunduğu eşyalardan aldığını ve nakit veya satılan menkul ve gayrimenkul mal bedeli mukabili ise bu cihetin tasrihi,

Ç – Gelen bir fert ise yalnız bunun tarafından, bir aile ise aile reisi ile beraber aile fertlerinden reşit olanları tarafından imzalanacaktır.

D – Gelenler birkaç aile ise, her birinin beyannamesi aile reisi ve aile fertlerinden reşit olanları ile beraber diğer aile reisleri tarafından imzalanacaktır. Gelenler beşten fazla aile ise, yalnız beş aile reisine imzalatılmakla iktifa olunacaktır .

E – Beyannameye imza koyanların hüviyetleri açıkça olarak yazılacaktır.

**Madde 27** – Getirilen eşya ve hayvanlar bir cemaate, bir köye, bir mahalleye ait müşterek eşya ve hayvanlardan ise, vesika gösterilmiş olsun olmasın ayrıca 26 ncı maddedeki (eşya ve hayvan beyannamesi) alınacak ve beyannamenin altına bu eşya ve hayvanların veya bedellerinin yine cemaatin, köyün veya mahallenin müşterek ihtiyaçlarına kullanılacağına dair bir de şerh yazılarak o cemaat, o köy veya mahalleden beraber gelmiş bulunan bütün aile reislerine ve bunların miktarı yirmiden fazla ise, ileri gelenlerinden yalnız yirmisine imzalatılacaktır. Bu müşterek eşya, gümrükçe bu beyannameye imza koyanlara teslim olunur.

**Madde 28** – (Gümrük muafiyet kağıdı) veren makam gösterilen vesikalara ve alınan eşya ve hayvan beyannamesine rağmen şüphelendiği eşya ve hayvanlar hakkında gerek muafiyet kağıdını vermeden ve gerek verdikten sonra tahkikat yaptırır, lüzumlu görürse muafiyet kağıdını verdikten sonra konsolosluklar vasıtasıyla de tahkikata devam eder.

**Madde 29** – Muafiyetleri miktara tabi olan eşyanın ve hayvanların muhalli rayice göre toptan kıymetleri, (Gümrük muafiyet kağıdı) nda onu tanzim eden makam tarafından gösterilecek ve gümrüksüz geçecek miktarlarla gümrük resmi verilerek geçecek miktarlar ayrı, ayrı işaret edilecektir.

**Madde 30** – Gümrük muafiyet kağıtlarına esas olan muhacir ve mültecilerin gösterdikleri vesikalar ve alınan eşya ve hayvan beyannamesi ve varsa tahkikat evrakı (Gümrük muafiyet kağıdı) ile birlikte - veren makam tarafından - gümrük dairesine gönderilir. Gümrük dairesi bu evrakı, evrakı müsbite olarak saklar.

**Madde 31** – Gümrük daireleri (Gümrük muafiyet kağıdı) üzerine gümrüksüz ve gümrüklü olarak gümrükten çıkarılan eşyanın bir listesini üç gün içinde (Gümrük muafiyet kağıdını) veren makama yollar. O makam da muhacir ve mültecilerin iskan edileceği veya serbest yurt tutacağı kaymakamlığa bu listeyi ve bir cemaate veya köye veya mahalleye ait müşterek eşya ve hayvanlar hakkındaki beyannamenin de bir suretini yollar. Bu listeyi son alan kaymakamlık, gümrükten geçirilmiş bulunan eşyanın muhacirin ve mültecinin kendisine ait olup olmadığını ve cemaate ait eşyaların müşterek eşya olarak kullanılmadığını tahkik ettirir.

Tahkikat neticesinde kanunun hükümlerine aykırı ithalat yapıldığı anlaşılırsa 32 nci maddenin hükmünü tatbik ettirir ve bu neticeyi ithal muamelesini yapmış bulunan gümrük dairesine de bildirir.

**Madde 32** – Tahkikat neticesinde muaf veya mümtaz olarak ithal edilmiş bulunan malın o muhacir veya mültecinin malı olmadığı veya ötedenberi satageldiği ticaret eşyasından bulunmadığı veya kendisine ait olmıyan bir para ile satın alarak getirdiği sabit olursa yahut Türk tabiiyetine girmekten vazgeçerse veyahut Türk tabiiyetine alınmazsa kanunun 34 üncü maddesi mucibince gümrük resimleri usulen tahsil olunur. Bunun için muhacir ve mültecilerin yerleştiği mahallin vali veya kaymakamı tarafından bu resmin tahsili için mahallin malmüdürlüğüne emir verilir. Malmüdürlüğü usulen bu resmi İskan Kanunu hükümlerine göre tahsil eder.

Maliye dairesi, tahsilatı hem emri veren Mülkiye makamına ve hem eşyayı ithal eden gümrük dairesine bildirmeğe mecburdur; ancak tahkikat neticesi İskan Kanunu hükümlerinden istifade edilip gerek muaf olarak ve gerek gümrüğü verilerek geçirilen eşyanın ve hayvanların muhacir ve mültecilerden gayrı birisine ait olduğunu gösterirse bu eşya ve hayvanların gümrüğü bu muhacir ve mülteçiden tahsil olunmak üzere yukardaki muamele yapılmakla beraber asıl eşya ve hayvanlar ve sahipleri haklarında (1918) numaralı kaçakçılık kanunu hükümleri tatbik olunmak üzere tahkikat evrakı ile beraber vali veya kaymakam tarafından o mıntaka ihtisas mahkemesine sevk olunur.

**Madde 33** – Gümrük daireleri İskan Kanunu hükümlerine göre muaf eşya geçiren muhacir ve mülteçilere mahsus bir defter tutarlar. Kanuna aykırı mal geçirildiği kaymakam tarafından vukubulan işarları da bu deftere yazarlar ve bunu o mahallin malmüdürlüğü ile muhabere ederek gümrük resmi tamamen tahsil edilinceye kadar takip ederler.

**Madde 34** – Temiz olan memleketlerden gelen muhacir ve mültecilerin getirdikleri hayvanların menşee, ve sağlık şahadetnamesi bulunmadığı takdirde bunlar hakkında 1234 numaralı Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 6 ncı maddesi dairesinde muamele ifa olunur.

**Madde 35** – Muhacir bir aile, zat, ev meşgale ve meslek eşyalarını ve hayvanlarını beraberinde de getirebilir, ayrı olarak da, kısım kısım da getirebilir. Ancak ticaret eşyasının ve fabrika mevaddı iptidaiyesinin ve masnuatının ve hayvan sürülerinin ve muafiyeti miktara bağlı eşyanın birden getirilmesi mecburidir.

**Madde 36** – Muhacirlere ait zat ve ev eşyalarının müfredat listesini gümrüğe vermek ihtiyaridir. Ancak bunlardan hiç kullanılmamış müceddetlerinin listelere veya muafiyet vesikalarına yazılması icap eder.

## IV

*Naklolunan yerlilerin ve göçebelerin muafiyetten istifadeleri*

**Madde 37** – Hükümetçe naklolunan yerlilerin ve iskan edilen göçebelerin kanunen kabul olunan muafiyetlerden istifade edebilmeleri yeni nakil ve iskan olundukları yerin nüfus kütüklerine yazılmış ve Hükümetçe yerleştirilen veya gösterilen yerde yurt tutmuş bulunmalarına bağlıdır.

**Madde 38** – İçerde bir mıntakadan diğer bir mıntakaya veya bir mıntaka içinde bir yerden diğer yere Hükümetçe yapılan nakillerde, nakledilenlerin derhal nüfus kayıtlarını yeni yer nüfus kütüklerine ve keza askerlik muamelelerinin yeni yer askerlik şubelerine nakletmek mecburidir. Bu kayıt nakli, Dahiliye Vekaletinin eski ve yeni yer mülkiye makamlarına şahısların nakli hakkında vereceği emir üzerine şahısların nakilleriyle birlikte yapılır. Dahiliye Vekaletinin musaddak emir sureti nüfus dairelerinde evrakı müspite olarak saklanır.

**Madde 39** – Bir yerde iskan edilen göçebeler, başka bir yerde nüfusa yazılı iseler, bunların nüfus ve askerlik kayıtları o yerden re'sen celbedilerek yeni yer nüfus kütüklerine ve askerlik şubelerine kaydolunur ve eski yerdeki kayıtları silinir. Dahiliye Vekaletinin iskan emri sureti evrakı müspite olarak nüfus dairesinde hıfzolunur. Bir yerde nüfusa yazılı değilseler, iskan edildikleri yerin nüfus kütüklerine yeniden kaydolunur.

**Madde 40** – İçerde Hükümetçe yapılan nakillerde askerlik muafiyeti yalnız I numaralı mıntakalardan II numaralı mıntakalara veya II numaralı mıntakalardan I numaralı mıntakalara ve keza III numaralı mıntakalardan I ve II numaralı mıntakalara nakledilenlere munhasır olup bir iskan mıntakası içinde bir yerden diğer yere naklolunanlar bu muafiyetten istifade edemezler.

**Madde 41** – Vergi ve resim ve tapu muafiyeti Hükümetçe iskan edilen bütün göçebelere ve I numaralı mıntakalarda Hükümetçe iskan edilen yerlilere ve I ve III numaralı mıntakalardan II numaralı mıntakalara Hükümetçe naklolunanlara şamildir. II numaralı mıntakalarda bir yerden başka yere Hükümetçe naklolunan yerliler, bu muafiyetlerden istifade edemezler.

## V

*Meccanen veya asgari tarife ile nakiller*

**Madde 42** – Valiliklerden veya kaymakamlıklardan verilen tasdikli muhacir ve eşya ve hayvan vesikaları veya defterleri istasyon memurlarına ve devlet vapurları acentalarına gösterilince bu vesika ve defterlerin ihtiva ettiği eşhas ve eşya ve hayvanlar Devlet Demiryollarında ve vapurlarında meccanen naklolunur.

Bu vesikalarda ve defterlerde muhacirlerin ve eşya ve hayvanlarının binecekleri ilk ve inecekleri son istasyon veya liman gösterilecektir. Parakende nakliyat müracaat üzerine ilk vasıta ile yapılır. Toplu nakliyatın karada üç gün ve denizde bir hafta önceden vali ve kaymakamlarca alakadarlara miktarlarıyla birlikte haber verilmesi ve haberden itibaren bu müddet içinde yapılması mecburidir.

**Madde 43** – İçerde Dahiliye Vekaletinin emri veya İcra Vekilleri Heyetinin kararıyla bir yerden başka yere naklolunacak kimseler (yerli veya göçebe) ve eşya ve hayvanları da valiliklerce veya kaymakamlıklarca verilecek vesika veya defterlerle muhacirler gibi Devlet Demiryollarında ve vapurlarında meccanen naklolunurlar. Ancak bu vesika veya defterlerde Dahiliye Vekaletinin nakil emirnamesinin tarih ve numarasının yazılı bulunması meşruttur.

**Madde 44** – İmtiyazlı nakliye şirketleri aynı vesika ve defterlerle naklolunacak muhacirler ve mülteciler ve naklolunanlar ve eşya ve hayvanları hakkında asgari tarifelerini ve asgari tarifesi olmayanlar asker nakliyatına mahsus tarifelerini tatbik etmeğe mecburdurlar.

Aynı vesika ve defterlerle imtiyazlı tahmil ve tahliye şirketleri, muhacirleri ve mültecileri ve naklolunanları ve eşya ve hayvanlarını asgari tarifeleriyle tahmil ve tahliye ederler.

**Madde 45** – Meccanen veya asgari tarife ile nakil, bir defaya mahsustur; ancak Dahiliye Vekaletinin tensip ve emirleriyle iskan yerleri değiştirilen muhacir ve mülteciler, göçebeler ve naklolunanlar ve eşya ve hayvanları yeni iskan yerlerine kadar meccanen veya asgari tarife ile naklonurlar. Bunların vesika ve defterlerinde de Dahiliye Vekaletinin emirnamesi tarih ve numarası yazılmak mecburidir.

**Madde 46** – Devlet kara ve deniz nakliye vasıtaları veya imtiyazlı nakliye şirketleri, vali veya kaymakamlardan verilmiş tasdiklı defter veya vesika gösteren muhacirleri, mültecileri ve Hükümetçe nakledilen yerlileri ve göçebeleri ve bunların eşyalarını ve hayvanlarını bekletmeksizin ilk vasıta ile defter veya vesikalarda yazılı istasyon veya limanlara göndermeğe, imtiyazlı tahmil ve tahliye şirketleri de süratle ve tercihan bunları irkap veya tahliye etmeğe mecburdurlar.

## VI

### *Türlü hükümler*

**Madde 47** – Bir aile, efradından bir veya bir kaçını eski yerinde bırakıp bir kısmını beraber getirmek veya yalnız gelmek veya sonradan diğerlerini getirtmek yoluyla muhacir olabilirler, bu takdirde gelen fert veya fertler tabiiyet beyannamesi verirler ve kalan fertleri de bu beyannamenin arkasında gösterirler. Yalnız gelen fert veya fertler için muhacir kağıdı verilir.

Bu suretle gelen aile bütün fertleri mevcut şekilde iskan olunur; bütün fertlerin gayrimenkul iskan istihkakları verilir. Ancak yalnız mevcut bulunan fertlerin hisseleri tapuya bağlanır; diğerlerinin hisseleri geldikçe tapuya tescil edilir. Üç yıl içinde gelmiyen fertlerin hisseleri Hükümetçe geri alınır.

**Madde 48** – Muhacirlerin ve mültecilerin verecekleri veya kendilerine verilecek beyanname, vesika ve sair evrak her türlü damga ve pul resminden muaftır.

**Madde 49** – 2510 numaralı kanun hükümleri dairesinde hazırlanmış ve Şürayı Devletçe görülmüş olan işbu Nizamnamenin hükümleri neşri tarihinden muteberdir.

**Madde 50** – Bu Nizamnamenin hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.